

Tisková zpráva agentury FRA

Vídeň/Brusel 11. března 2013

Je nutná větší ochrana před nerovným zacházením ve zdravotní péči

Nová zpráva Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) identifikuje specifické překážky a zkušenosti s nerovným zacházením při přístupu ke zdravotní péči, s nimiž se lidé mohou setkávat z důvodu kombinace svých znaků (např. etnického původu, pohlaví, věku a zdravotního postižení). Zpráva zjišťuje, že v takových případech lidé a jejich právní poradci mají často problémy dovést stížnost na diskriminaci z „vícenásobných“ důvodů před soud. To je způsobeno buď nedostatečným pochopením „vícenásobné“ diskriminace, nebo tím, že z právního hlediska je prostě jednodušší zabývat se stížností pouze na jeden konkrétní důvod.

„Aby mohlo být zajištěno, že s každým bude při přístupu k jeho základním právům zacházeno rovným způsobem, musí právní systém a systém zdravotní péče odrážet komplikovanost skutečných životů lidí,“ říká ředitel agentury FRA Morten Kjaerum. *„Lidi necharakterizuje pouze například jejich pohlaví, ale i jejich věk, etnický původ nebo zdravotní postižení. Zákony o zákazu diskriminace by měly být změněny tak, aby se oběti vícenásobné diskriminace mohly se svými případy obracet na soud. Pro zajištění toho, aby s lidmi bylo zacházeno v souladu s jejich potřebami bez ohledu na to, kdo jsou, je potřebné i školení o zákazu diskriminace pro zdravotnické pracovníky.“*

Zpráva ukazuje toto:

- **Nestejná ochrana a právní nejednoznačnost** ztěžují postupování případů „vícenásobné“ diskriminace soudům. Ve zdravotní péči právní předpisy EU o zákazu diskriminace chrání před rasovou a sexuální diskriminací, nikoli však před diskriminací z důvodu věku, zdravotního postižení nebo sexuální orientace. Navíc pouhých šest z 27 členských států EU řeší „vícenásobnou“ diskriminaci ve svých vnitrostátních právních předpisech, často s nejasnými definicemi. Poskytnutí rovné ochrany před diskriminací ze všech důvodů ve zdravotní péči by bylo důležitým prvním krokem směrem k účinnému řešení „vícenásobné“ diskriminace. Touto problematikou se zabývá „horizontální směrnice“, právní předpis, který je v současné době na úrovni EU v procesu jednání a který by ochranu před diskriminací rozšířil i mimo oblast zaměstnanosti, aby byly zahrnuty takové důvody, jako je náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk a sexuální orientace.
- Právníci často nepodávají stížnosti na zdravotní péči formulované jako případy diskriminace z důvodu **nižší náhrady škody v porovnání například s žalobami na nesprávný lékařský postup**. Aby stávající právní předpisy o zákazu diskriminace byly účinné, musí soudy za případy diskriminace stanovovat odrazující a přiměřenou náhradu škody. To by přimělo více lidí, a jejich právníky, k tomu, aby se s případy diskriminace – včetně „vícenásobné“ diskriminace – obraceli na soudy.
- **Nízká míra povědomí** o tom, jak a kde si stěžovat, ztěžuje přístup ke spravedlnosti. Oběti si často nejsou jisty, kam se obrátit s žádostí o pomoc: na orgány pro stížnosti na zdravotní péči nebo na orgány pro rovné zacházení, které zajišťují rovného zacházení pro všechny občany. Kromě toho existuje nízká míra důvěry v účinnost stávajících systémů pro stížnosti v oblasti zdravotnictví, jakož i obava, že podání stížnosti povede k horší péči ze strany zdravotnických pracovníků. Přístup ke spravedlnosti by výrazně zlepšil jeden jediný orgán pro rovné

zacházení, který by řešil všechny oblasti diskriminace, včetně „vícenásobné“ diskriminace, v kombinaci s lepší koordinací s orgány pro stížnosti na zdravotní péči.

- Systémy zdravotní péče nezohledňují vždy různé **potřeby uživatelů zdravotní péče**. Systémy zdravotní péče mohou (neúmyslně) vytvářet překážky v přístupu ke zdravotní péči nebo poskytují zdravotní péči různé kvality lidem, kteří mají více než jeden chráněný rys, jako je pohlaví, věk nebo příslušnost k menšinové skupině. Vlády a zdravotnické orgány mohou situaci zlepšit tím, že budou aktivně podporovat školení o zákazu diskriminace pro zdravotnické pracovníky a že budou podnikat pozitivní kroky na podporu a posilování práv lidí ohrožených „vícenásobnou“ diskriminací, například tak, že informace budou snadněji dostupné díky jazykovým a mediačním službám a činnostem v terénu.
- **Současné zdravotnické statistiky** nejsou dostatečné na to, aby se přesně posoudil rozsah znevýhodnění skupin, které mají vícere zznaky společné. Data usnadňují tvorbu opatření politik, která jsou podložena důkazy, a jsou tudíž i účinnější. Je důležité rozvíjet nástroje poskytující spolehlivé a srovnatelné údaje, které mohou odhalit skutečnou míru znevýhodnění ve zdravotní péči, pokud jde o různé důvody diskriminace.

Zpráva sleduje, jak „vícenásobnou“ diskriminaci řeší právo, a studuje příslušnou judikaturu zaměřenou na zdravotní péči. Zkoumá rovněž názory uživatelů zdravotní péče a zdravotnických pracovníků a jejich zkušenosti s tím, jak lidé různého pohlaví, věku, zdravotního postižení a etnického původu zažívají diskriminaci a vícenásobnou diskriminaci při přístupu ke zdravotnictví v České republice, Itálii, Rakousku, Spojeném království a Švédsku.

Zprávu najdete na adrese [Nerovné zacházení a vícenásobná diskriminace v přístupu ke zdravotní péči a v kvalitě zdravotní péče](#)

Pro další informace se prosím obraťte na adresu media@fra.europa.eu

Tel.: +43 1 580 30 642

Poznámky pro editory:

- Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) je pověřena poskytováním poradenství podloženého důkazy subjektům s rozhodovacími pravomocemi v EU a v členských státech a tím přispívá k informovanějším a cílenějším diskusím a politikám o základních právech.
- „Vícenásobná“ diskriminace je forma diskriminace opírající se o více než jeden důvod – pohlaví, věk, etnický původ, zdravotní postižení atd. Například romská žena může zažít diskriminaci při porodu nejen proto, že je žena (takovou diskriminaci nezažívají všechny ženy), a nejen proto, že je Romka (protože tomuto problému nečelí všichni Romové). Může se pak potýkat s diskriminací na základě kombinace toho, že je Romka a žena.